

Chính sách thuế đối với hoạt động báo chí

Thời gian qua, một số cơ quan báo chí phản ánh gặp khó khăn vướng mắc khi áp dụng chính sách thuế thu nhập doanh nghiệp (TNDN); Sau khi nghiên cứu tính đặc thù của báo chí và các quy định của pháp luật thuế TNDN, Bộ Tài chính có công văn số 10273/BTC-CST ngày 6/8/2010 báo cáo và đã được Thủ tướng Chính phủ chấp thuận giải quyết theo hướng cởi mở hơn:

 TS NGUYỄN NGỌC TÚ

Về cơ chế tài chính áp dụng đối với cơ quan báo chí

Hiện nay cả nước có khoảng trên 800 cơ quan báo chí (báo in, tạp chí, báo nói, báo hình, báo điện tử) trong đó:

1. Đối với các cơ quan báo chí thuộc các bộ, cơ quan trung ương và các địa phương: là đơn vị sự nghiệp công lập hoạt động theo quy định tại Nghị định số 43/2006/NĐ-CP ngày 25/04/2006 của Chính phủ quy định quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm về thực hiện nhiệm vụ, tổ chức bộ máy, biên chế và tài chính đối với đơn vị sự nghiệp công lập. Các đơn vị này thực hiện theo 4 hình thức. Loại thứ nhất: Cơ quan báo chí tự bảo đảm toàn bộ chi phí hoạt động thường xuyên. Loại thứ 2: Cơ quan báo chí tự bảo đảm một phần chi phí hoạt động thường xuyên, phần còn thiếu được cơ quan chủ quản cấp từ nguồn kinh phí ngân sách nhà nước đã giao cho cơ quan chủ quản hoặc được UBND tỉnh cấp kinh phí từ ngân sách địa phương. Loại thứ 3: Cơ quan báo chí không có nguồn thu hoặc nguồn thu không đáng kể được cơ quan chủ quản cấp toàn bộ kinh phí hoạt động. Loại thứ 4: Cơ quan báo chí hoạt động theo cơ chế đặc thù, như Đài Truyền hình Việt Nam được thực hiện cơ chế tài chính, lao động, tiền lương như doanh nghiệp nhà nước, nguồn thu từ quảng cáo sau khi nộp thuế và các khoản thu cho NSNN được sử dụng để chi hoạt động thường xuyên và chi đầu tư phát triển đối với các dự án nhóm B, nhóm C.

Ngân sách nhà nước chỉ cấp kinh phí đầu tư thực hiện các dự án nhóm A; kinh phí sự nghiệp giáo dục đào tạo; kinh phí đào tạo lại, bồi dưỡng cán bộ công chức; kinh phí thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia; kinh phí thực hiện nhiệm vụ khoa học công nghệ cấp nhà nước. Về tiền lương, Đài THVN được vận dụng quy định hiện hành của Nhà nước về chế độ tiền lương áp dụng đối với công ty nhà nước để xác định việc chi trả tiền lương tiền công và thu nhập cho cán bộ, viên chức, lao động theo hợp đồng. Một số cơ quan báo chí hoạt động theo cơ chế tài chính của doanh nghiệp như Thời báo Kinh tế thuộc Hội Khoa học kinh tế Việt Nam.

2. Các cơ quan báo chí của các tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp chủ yếu hoạt động theo nguyên tắc tự bảo đảm kinh phí, không được NSNN hỗ trợ.

3. Các báo, tạp chí chuyên về hoạt động thương mại, giải trí như Thời trang trẻ, báo Mua sắm, Nhà xinh, Rao vặt... hoạt động theo cơ chế thị trường

Thực trạng chính sách thuế đối với cơ quan báo chí hiện nay

Các cơ quan báo chí được miễn nộp thuế môn bài.

Theo quy định hiện hành thì hoạt động xuất bản, nhập khẩu và phát hành báo, tạp chí, bản tin chuyên ngành, phát sóng, phát thanh truyền hình bằng nguồn vốn NSNN không thu thuế GTGT, thuế TNDN.

Thực tế chỉ thu thuế GTGT, thuế

Ảnh: ST

TNDN đối với doanh thu từ hoạt động quảng cáo trên báo, trên chương trình phát thanh truyền hình, thu thuế đối với những hoạt động dịch vụ mà cơ quan báo chí tổ chức như quảng cáo, in, phối hợp tổ chức sự kiện có tính chất kinh doanh du lịch, thu nhập từ các chương trình ca nhạc, cho thuê cột ăng ten...

Từ năm 2003 trở về trước, cơ quan báo có thu nhập từ dịch vụ quảng cáo, kinh doanh dịch vụ thực hiện nộp thuế TNDN theo mức thuế suất 32%, các cơ quan báo in được cấp lại phân tiền thuế TNDN để đầu tư cơ sở vật chất. Kể từ năm 2004, cơ chế cấp lại thuế bị bãi bỏ theo QĐ số 185/2003/QĐ-TTg ngày 10/9/2003 của Thủ tướng Chính phủ, nên phân thu nhập từ hoạt động kinh doanh dịch vụ các báo nộp thuế TNDN với mức thuế suất 28% (từ 2004-2008) và mức thuế suất 25% từ năm 2009.

Ngoài ra, theo phản ánh của các báo, một số quy định về cơ chế tài chính làm ảnh hưởng đến thu nhập chịu thuế TNDN của các báo như chi phí tiền lương được tính vào chi phí hợp lý. Theo quy định tại NĐ 43/2006/NĐ-CP thì các cơ quan báo chí chỉ được tính vào chi phí hợp lý khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN 01 lần tiền lương cấp bậc, chức vụ trả cho người lao động, phần còn lại lấy từ lợi nhuận sau thuế. Các cơ quan báo chí đề nghị được tính vào chi phí hợp lý 02 lần tiền lương cấp bậc, chức vụ.

Theo phản ánh của các báo thì trong thời gian vừa qua, hoạt động phát hành không có lãi, thậm chí là lỗ, trong khi hoạt động quảng cáo lại tách riêng ra để đánh thuế TNDN theo mức thuế suất 25% (trước năm 2009 là 28%), không cho bù trừ chi phí với hoạt động phát hành. Do đó, các báo đều cho rằng mức thuế suất 25% là quá cao, không có nguồn để các báo đầu tư lại, trong khi hiện tại cơ sở vật chất của các báo hầu hết là nghèo nàn, lạc hậu, thiếu phương tiện làm việc.

Đề xuất về thuế đối với hoạt động báo chí

Xem xét tính đặc thù của báo chí, nhằm tạo điều kiện cho phát triển sự nghiệp báo chí, đảm bảo chính sách ưu tiên, hỗ trợ hoạt động báo chí theo đúng quy định của pháp luật, Bộ Tài chính trình Thủ tướng Chính phủ một số đề xuất về chính sách thuế đối với hoạt động báo chí theo nguyên tắc: Các báo được dùng thu nhập từ hoạt động quảng cáo để bù đắp chênh lệch chi lớn hơn thu (nếu có) của hoạt động báo chí trước khi xác định thu nhập tính thuế TNDN; vận dụng cách xác định thu nhập tính thuế TNDN phù hợp với đặc thù của hoạt động của các cơ quan báo; và hướng dẫn các báo được trích lập quỹ phát triển khoa học và công nghệ theo quy định của pháp luật, cụ thể là:

Về chi tiền lương theo quy định của Luật Thuế TNDN thì doanh nghiệp được tính vào chi phí hợp lý

khi tính thuế TNDN đối với số tiền lương thực tế chi trả cho người lao động, có hoá đơn chứng từ hợp pháp và không nằm trong những khoản chi phí không được trừ.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 18 Nghị định số 43/2006/NĐ-CP thì:

“1. Tiền lương, tiền công:

a) Đối với những hoạt động thực hiện chức năng, nhiệm vụ nhà nước giao, chi phí tiền lương, tiền công cho cán bộ, viên chức và người lao động, đơn vị tính theo lương cấp bậc, chức vụ do Nhà nước quy định;

b) Đối với những hoạt động cung cấp sản phẩm do Nhà nước đặt hàng có đơn giá tiền lương trong đơn giá sản phẩm được cơ quan có thẩm quyền phê duyệt, đơn vị tính theo đơn giá tiền lương quy định. Trường hợp sản phẩm chưa được cơ quan có thẩm quyền quy định đơn giá tiền lương, đơn vị tính theo lương cấp bậc, chức vụ do Nhà nước quy định;

c) Đối với những hoạt động dịch vụ có hạch toán chi phí riêng, thì chi phí tiền lương, tiền công cho người lao động được áp dụng theo chế độ tiền lương trong doanh nghiệp nhà nước. Trường hợp không hạch toán riêng chi phí, đơn vị tính theo lương cấp bậc, chức vụ do Nhà nước quy định”.

Quy định tại khoản 1 Điều 18 Nghị định số 43/2006/NĐ-CP nêu trên là để quản lý cơ chế tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập, nếu cơ chế thuế TNDN áp dụng theo quy định này thì dẫn đến sự chưa công bằng giữa đơn vị sự nghiệp công lập tự đảm bảo toàn bộ chi phí hoạt động với các doanh nghiệp. Do đó, về lĩnh vực thuế TNDN, Bộ Tài chính trình Thủ tướng Chính phủ quy định đối với đơn vị tự đảm bảo chi phí hoạt động được tính chi phí tiền lương vào chi phí hợp lý khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN theo số tiền lương báo thực trả cho người lao động được quy định trong hợp đồng lao động hoặc thoả ước lao động tập thể có hoá đơn, chứng từ hợp lệ, hợp pháp (để đảm bảo sự

công bằng và bình đẳng như doanh nghiệp và phù hợp với quy định của Luật Thuế TNDN).

Về chi phí quảng cáo, khuyến mại bị khống chế: Theo quy định tại điểm n khoản 2 Điều 9 Luật Thuế TNDN thì “chi báo biểu, báo tặng của cơ quan báo chí liên quan trực tiếp đến hoạt động sản xuất, kinh doanh” thuộc các khoản chi bị khống chế 10% tổng số chi được trừ.

Về nội dung này, Bộ Tài chính thấy rằng, xét về bản chất thì khoản chi báo biểu cũng không hoàn toàn giống chi phí giao dịch, mỗi giới, quảng cáo vì không phải đối tượng nào cũng được biểu báo. Người được biểu báo thường là các cán bộ lão thành mà cơ quan, báo chí cần tranh thủ sự góp ý về nội dung, định hướng tuyên truyền, hoặc cần tận dụng trí tuệ của họ. Trị giá bằng tiền của báo biểu có thể xếp tương tự như chi trả dịch vụ tư vấn bằng chính ấn phẩm báo chí, cũng có thể được xem như là một khoản chi cần thiết về đầu tư cho tương lai. Do đó, Bộ Tài chính đề xuất một số đối tượng cơ quan báo chí tặng, biểu báo không bị khống chế chi phí là người có công với cách mạng; thương binh, bệnh binh; cán bộ, chiến sĩ ở hải đảo, vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn, các cơ quan quản lý nhà nước. Theo đó, chi phí báo biểu báo tặng của cơ quan báo chí vẫn bị khống chế theo quy định tại điểm n khoản 2 Điều 9 Luật Thuế TNDN (không vượt quá 10% tổng chi phí được trừ), ngoại trừ chi báo biểu, báo tặng cho các đối tượng nêu trên (được tính toàn bộ vào chi phí hợp lý khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN).

Về kiến nghị cho phép báo dùng thu nhập từ hoạt động quảng cáo để bù đắp chênh lệch chi lớn hơn thu (nếu có) của hoạt động báo chí trước khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN.

Theo nguyên tắc này thì báo tự đảm bảo chi phí hoạt động có hoạt động quảng cáo thuộc đối tượng chịu thuế TNDN vẫn phải hạch toán riêng các khoản doanh thu, chi phí để xác định thu nhập chịu thuế

TNDN theo quy định của Luật Thuế TNDN và các văn bản hướng dẫn. Trường hợp hoạt động báo chí bị lỗ (chi lớn hơn thu), hoạt động quảng cáo có thu nhập thì báo được dùng thu nhập của hoạt động quảng cáo để bù đắp chênh lệch chi lớn hơn thu (nếu có) của hoạt động báo chí trước khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN.

2. Đối với báo tự đảm bảo một phần chi phí hoạt động

Trường hợp báo tự đảm bảo một phần chi phí hoạt động có hoạt động quảng cáo, sản xuất, kinh doanh hàng hoá, dịch vụ thuộc đối tượng nộp thuế TNDN, nếu hạch toán được doanh thu, chi phí thuộc đối tượng chịu thuế TNDN thì kê khai nộp thuế TNDN như báo tự đảm bảo chi phí hoạt động thường xuyên.

Riêng về chi phí tiền lương: Theo quy định hiện hành thì chi phí tiền lương đối với hoạt động sản xuất kinh doanh hàng hoá, dịch vụ hạch toán riêng được chi phí thì cơ chế tiền lương đối với hoạt động sản xuất kinh doanh hàng hoá, dịch vụ áp dụng chế độ tiền lương như doanh nghiệp. Các hoạt động sự nghiệp, chế độ tiền lương tính theo cấp bậc, chức vụ do Nhà nước quy định; nếu cơ quan báo chí tiết kiệm được hoặc có thu nhập tăng thêm thì thu nhập người lao động được tăng thêm theo quy chế chi tiêu nội của đơn vị. Đối với cơ quan báo chí không hạch toán riêng hoạt động sản xuất kinh doanh hàng hoá, dịch vụ thì chế độ tiền lương tính theo lương cấp bậc, chức vụ do Nhà nước quy định tại Nghị định số 43/2006/NĐ-CP.

Theo quy định nêu trên thì đối với đại đa số các báo tự đảm bảo một phần chi phí hoạt động, NSNN cấp phát một phần chi phí hoạt động, không thể hạch toán riêng được chi phí của hoạt động báo chí và chi phí của hoạt động quảng cáo thì phát sinh vấn đề là khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN, cơ quan báo chí chỉ được tính 01 lần lương cấp bậc chức vụ vào chi phí hợp lý, phần thu nhập tăng thêm trả cho người lao động phải lấy từ thu lập

sau khi đã nộp thuế TNDN.

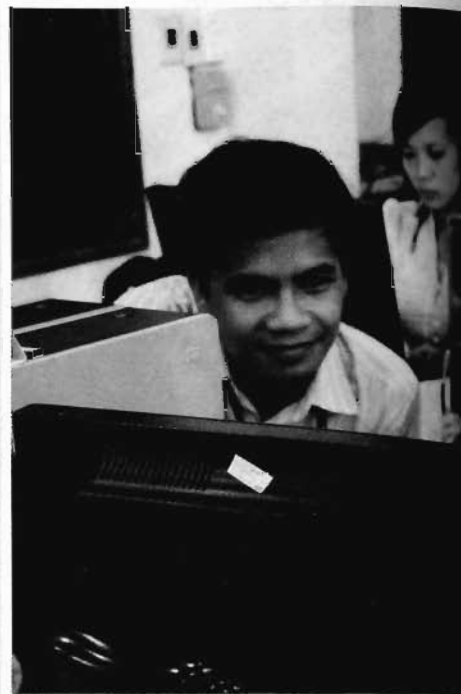
Để giải quyết vấn đề này, về lâu dài, cần trình Chính phủ sửa đổi cơ chế tài chính áp dụng đối với các đơn vị sự nghiệp công lập tự chủ một phần chi phí hoạt động thường xuyên theo hướng chuyển từ cơ chế NSNN cấp kinh phí theo định biên sang cơ chế Nhà nước đặt hàng. Theo đó, báo chí sẽ được hạch toán chi phí tiền lương vào chi phí hợp lý theo số thực chi, nếu có hoá đơn chứng từ hợp pháp như áp dụng đối với doanh nghiệp nhà nước. Trước mắt, Bộ Tài chính trình Thủ tướng Chính phủ cho phép các báo tự đảm bảo một phần chi phí hoạt động vận dụng chi tiền lương tính vào chi phí hợp lý khi xác định thu nhập chịu thuế TNDN của hoạt động sản xuất kinh doanh hàng hoá, dịch vụ (bao gồm cả hoạt động quảng cáo trên trang báo) tối đa thêm 01 lần lương cấp bậc, chức vụ do Nhà nước quy định.

3. Trích quỹ phát triển khoa học và công nghệ

Khoản 1 Điều 17 Luật thuế TNDN quy định doanh nghiệp được thành lập và hoạt động theo quy định của pháp luật Việt Nam được trích tối đa 10% thu nhập tính thuế hàng năm để lập quỹ phát triển khoa học và công nghệ của doanh nghiệp”.

Thực tế hiện nay nhiều báo ngày càng đưa nhiều ứng dụng các tiến bộ của công nghệ thông tin vào hoạt động báo chí, ngoài ra ngày càng xuất hiện nhiều loại hình báo điện tử, do đó các báo đều có nhu cầu đổi mới công nghệ.

Để tháo gỡ khó khăn cho các báo, tạo điều kiện cho các báo nâng cao cơ sở vật chất, kỹ thuật, Bộ Tài chính trình Thủ tướng Chính phủ cho phép các báo, sau khi tính toán như đề xuất ở trên, nếu còn thu nhập để tính thuế thì được trích quỹ phát triển khoa học và công nghệ (áp dụng đối với cả báo tự đảm bảo chi phí hoạt động và báo tự đảm bảo một phần chi phí hoạt động). Ngoài ra, về thuế GTGT các báo thực hiện theo quy định hiện hành của pháp luật về thuế GTGT ■

Các chuyên gia phần mềm của dự án PIT thực hiện công việc.

Dữ liệu chuyển đổi

“Bất kỳ một hệ thống nào cũng cần có dữ liệu, nếu không có dữ liệu, hệ thống đó không thể vận hành”- Nguyễn Hoàng Gia Khải, cán bộ chuyển đổi cho biết về tầm quan trọng của dữ liệu đối với các hệ thống tin học nói chung. Anh cũng nhấn mạnh, với ứng dụng quản lý thuế TNCN, dữ liệu là một trong những nhân tố quan trọng đánh giá khả năng xử lý tập trung của ứng dụng. Nguồn dữ liệu cần chuyển vào ứng dụng quản lý thuế TNCN nằm rải rác ở các hệ thống quản lý thuế hiện tại như, hệ thống quản lý thuế (QLT), hệ thống quản lý thuế cấp chi cục (QCT) và hệ thống quản lý thuế VAT cấp chi cục thuế (VATCC).

Việc đưa số liệu từ các hệ thống QLT, QCT, VAT vào hệ thống quản lý thuế TNCN nhằm mục đích tiếp tục theo dõi và quản lý tập trung thông tin của người nộp thuế (NNT) để quản lý thông tin và nghĩa vụ thuế. Tương ứng với các chức năng quản lý thuế TNCN trong hệ thống, dữ liệu tương ứng cần chuyển vào ứng dụng quản lý thuế TNCN